

Risk Perception During Pregnancy[#]

Gülseren Dağlar^{1,a,*}, Nursema Aksöz^{2,b}

¹Department of Midwifery, Faculty of Health Sciences, Sivas Cumhuriyet University, Sivas, Türkiye

²Department of Midwifery, Health Sciences Institute, Sivas Cumhuriyet University, Sivas, Türkiye

*Corresponding author

Review

Acknowledgment

#This study was presented as an oral presentation at the 1st International 1st National Sivas Midwifery Congress held at Cumhuriyet University in Sivas on May 9-10, 2022.

History

Received: 11/06/2023

Accepted: 14/11/2023

ABSTRACT

The chance of a negative consequence, both in the future and in the present, is defined as risk. Risk perception is a person's expectation of an event or ideas about potential harm, which might differ from person to person. Perceptions and expectations influence the mental structure of risks. Various factors influence risk perception during pregnancy. Previous experiences, compliance with pregnancy, the period when the risk occurs, sources of social support, lack of knowledge, attitudes of pregnant women toward risks, medical risk, psychological factors, clinical characteristics of risk, gestational age, and health professionals' perspectives are all factors that influence risk perception. By examining pregnant women's risk perceptions and the consequences of pregnancy using effective techniques, health practitioners play an essential role in the perception of pregnancy risk. Thus, by establishing pregnant women's risk perceptions, their health behaviors throughout pregnancy can be improved, and it aids health professionals in identifying risk aspects that can improve prenatal care quality. In this context, the goal of this review is to raise health-care professionals' knowledge by emphasizing the importance of women's risk perceptions throughout pregnancy.

Keywords: Midwifery, Pregnancy, Risk perception, Risk perception during pregnancy

Gebelikte Risk Algısı[#]

Bilgi

#Bu çalışma 9-10 Mayıs 2022 tarihlerinde Sivas Cumhuriyet Üniversitesi'nde gerçekleşen 1. Uluslararası 1. Ulusal Sivas Ebelik Kongre'sinde sözel bildiri olarak sunulmuştur.

Süreç

Geliş: 11/06/2023

Kabul: 14/11/2023

Copyright

This work is licensed under Creative Commons Attribution 4.0 International License

Öz

Risk hem gelecekteki hem de şimdiki bir olayla ilgili zararlı sonuç meydana gelme ihtimalidir. Risk algısı, kişinin bir olayın olasılığına ilişkin beklentisi veya potansiyel zarar hakkındaki inançlarıdır ve kişiden kişiye değişiklik gösterebilmektedir. Riskler, algı ve beklentilerden etkilenen zihinsel bir yapıya sahiptir. Gebelikte de risk algısı çeşitli faktörlerden etkilenmektedir. Önceki deneyimler, gebeliğe uyum, riskin meydana geldiği dönem, sosyal destek kaynakları, bilgi eksikliği, gebelerin risklere ilişkin tutumları, tıbbi risk, psikolojik unsurlar, riskin klinik özellikleri, gebelik yaşı ve sağlık profesyonellerinin bakış açıları risk algısı düzeyini etkileyen faktörlerdir. Sağlık profesyonelleri etkili araçlar kullanarak gebelerin risk algısını ve gebeliğin komplikasyonlarını değerlendirerek gebelik riskinin algılanmasında önemli rol oynamaktadır. Böylece gebe kadınların risk algısı belirlenerek gebelik sürecindeki sağlık davranışları iyileştirilebilmekte ve sağlık profesyonellerinin doğum öncesi bakım kalitesini arttırabilecek risk boyutlarını belirlemesine yardımcı olmaktadır. Bu derlemenin amacı kadınların gebelikte algıladığı risk algısının önemini vurgulayarak sağlık profesyonellerinin farkındalıklarını geliştirmektir.

Anahtar Kelimeler: Ebelik, Gebelik, Gebelikte risk algısı, Risk algısı

^a gulserendaglar@gmail.com

^{ib} <https://orcid.org/0000-0001-7159-5011>

^b nuraksz7@gmail.com

^{ib} <https://orcid.org/0000-0002-3799-5609>

How to Cite: Dağlar G, Aksoz N (2023) Risk Perception During Pregnancy, Journal of Health Sciences Institute, 8(Special Issue): 351-354

Giriş

Doğurganlık çağına gelen her kadının yaşayabileceği fizyolojik bir olay olan gebelik; fertilizasyondan doğuma kadar fetüsün ihtiyaçlarını karşılamak, homeostazisi korumak, doğum eylemine ve doğum sonrası döneme hazırlanmak için anatomik, fizyolojik, psikolojik ve biyokimyasal değişimlerin yaşandığı bir süreç olduğundan kadın yaşamında önemli bir yere sahiptir. Gebelik doğal bir olay olmasına rağmen gebe kadınlar gebelik süresince anatomik, fizyolojik ve psikolojik değişimler yaşamakta,

yaşanan değişimler gebelikte sağlık ve hastalık arasındaki dengeyi bozarak gebe ve fetüs sağlığı açısından potansiyel bir risk oluşturmaktadır (Aydemir ve Hazar, 2014).

Risk "hem şimdiki hem de gelecekteki bir olayla ilgili olumsuz sonuç meydana gelme ihtimalidir" (Sjoberg, 2000). Başka bir tanıma göre de risk, "tehlikeden kaynaklanacak kayıp, yaralanma" olarak tanımlansa da bireylerin riski algılama düzeyi, bu düzeyin oluşturduğu duygular ve bu duygularla baş edebilmesine yardımcı olan

subjektif bir değerlendirmedir (Sjoberg, 2000; Saxell, 2000). Risk herkes tarafından aynı düzeyde algılanmayabilir. Algı; "duyular yoluyla bir şeyi görme, duyma veya bir şeyin farkına varma ve yorumlama yeteneği" olarak tanımlanmaktadır (Oxford English Dictionary, 2022). TDK'ye (2023) göre de algı "bir şeye dikkati yönelterek o şeyin bilincine varma, idrak" anlamına gelmektedir. Risk algısı, kişinin bir olayın olasılığına ilişkin beklentisi (Weinstein ve ark., 2007) veya potansiyel zarar hakkındaki inançları (Brewer ve ark., 2007) olarak tanımlanmaktadır. Risk algısı sezgisel taramanın işlevi olan öznel bir sorundur ve kişiden kişiye değişiklik göstermektedir (Sjoberg, 2000; Lee ve ark., 2012). Subjektif bir yargı olan risk algısı Sağlık İnanç Modeli, Koruma Motivasyon Teorisi ve Beklenti Teorisi gibi farklı teorinin temel noktasıdır. Bu modellerin temelinde, "insanların sağlık risklerini nasıl algıladıkları, bu algıların ne kadar doğru olduğu ve risk bilgisine nereden ulaşıldığını açıklamak" vurgulanmaktadır (Jackson ve ark., 2006). Araştırmacılar, gebelikte risk algısının son derece bireyselleştğini ve bunun yalnızca tıbbi tanımlara dayanmadığını (Heaman ve Gupton, 2009) belirtirler de teoriler kullanıldığında gebelikte riskin algılanmasına neden olan faktörlerin anlaşılması gerektiği belirtilmektedir (Lennon, 2016). Ayrıca kendini olumsuz sonuçlar için risk altında algılayan bireylerin, risk altında algılamayanlara göre riskli davranışlarını azaltma olasılıkları daha yüksektir (Janz ve Becker, 1984). Yaşamın her sürecinde olan riskler kadınların gebelik sürecini de etkileyebilmektedir.

Gebelikte risk, fizyolojik süreçte olması beklenmeyen fakat önceden var olan ya da gebelikte meydana gelebilecek komplikasyonların oluşma olasılığıdır. Gebelik, kadınlar için olumlu deneyimlerin yaşandığı bir dönem olduğu kadar, anne ve bebek için birçok riski içerisinde barındıran bir dönemdir. Gebelikte risk algısı "gebelerin hem kendilerinde hem de bebeklerinde oluşabilecek olası zararlar hakkındaki duygu, düşünce ve farkındalıkları" olarak tanımlanmaktadır (Heaman ve Gupton, 2009). Gebelikte risk algısı kişisel, fizyolojik, psikolojik, sosyal ve kültürel birçok faktörden etkilenen karmaşık bir süreçtir. Bu süreci etkileyen faktörlerin bazıları medyanın gebeliği anlatma şekli (Paek ve Hove, 2017), yakın çevredeki olumsuz gebelik deneyimi (Alemu ve ark., 2022) ve sosyal destek eksikliğidir (Güner, 2023; Akın ve Erbil, 2022). Güncel bir çalışmada gebelerin internet yolu ile karar alma düzeyleri arttıkça gebenin hem kendi ve hem de bebeğinin sağlığını geliştirmeye yönelik düşüncelerinin arttığı, risk algılarının azaldığı görülmüştür (Polat ve Karasu, 2022). Doğum teminatı sigortası satın alan gebelerin kendilerini daha güvende hissettikleri ve gebelikte daha az riskle karşılaşabileceklerini düşündükleri görülmüştür (Baltacı, 2020). Yakın çevresinde olumsuz gebelik deneyimi bulunan kadınların gebelikte risk algıları daha yüksek bulunmuştur (Alemu ve ark., 2022). Yapılan çalışmalarda kadınların gebelik sürecinde daha fazla sosyal desteğe ihtiyaç duydukları görülmüştür (Güner, 2023; Akın ve Erbil, 2022). Bunların yanı sıra önceki deneyimler, gebeliğe uyum, riskin meydana geldiği dönem, sosyal destek

kaynakları, bilgi eksikliği, gebelerin risklere ilişkin tutumları (Okeh ve ark., 2015), tıbbi risk, psikolojik unsurlar, riskin klinik özellikleri, gebelik yaşı ve sağlık profesyonellerinin bakış açıları risk algısı düzeyini etkileyen diğer faktörlerdir (Bayrampour ve ark., 2012). Tıpta medikalizasyonun artması, kadınların daha sık tarama ve testler yaptırılmalarına, sağlıklı yaşam davranışlarını geliştirmelerine ve bunlara bağlı olarak da risk algılarında azalmaya neden olmakta (Lee ve ark., 2019) iken bazı kadınları farklı yönde etkileyebilmektedir. Bayrampour ve ark. (2013), nullipar kadınlarda risk algısını etkileyen faktörlerin gebelik anksiyetesi, gebelik yaşı, tıbbi riskler, algılanan risk faktörleri ve anne yaşı olduğunu saptamıştır. Daha önce yapılan çalışmalarda da ileri yaştaki kadınlarda risk algısı ile ilişkili faktörlerin tıbbi riskler (gebelik komplikasyonları), gebelikle ilgili kaygı, algılanan kontrol, gebelik yaşı ve sağlık profesyonellerinin görüşleri olduğu belirtilmektedir (Bayrampour ve ark., 2012; Bayrampour ve ark., 2013; Alemu ve ark., 2022). Gebelikte risk algısını etkileyen faktörleri belirlemek amacıyla yapılan bir çalışmada da yaş, sigara içme, kronik hastalıklar, sürekli ilaç kullanımı, gebeliği planlama, gebelik takibi, çağırıldığında sağlık kuruluşuna gitme ve gebelikte hastaneye yatma durumlarının etkilediği belirlenmiştir (Gözüyeşil ve Özertürk, 2022). Ayrıca gebelerin bebeği ile kendisine yönelik ve toplam risk algılarında meydana gelen artışın gebelerin stresini artırdığı (Maharramova, 2022) ve iyilik halini de olumsuz yönde etkilediği (Okyay ve Sunay, 2022) görülmüştür.

Risk algısının şiddetini gebelerin tedaviye karşı tutumu, gebelikte annenin kararları ve tıbbi prosedür ve önerilere bağlılıkları etkilemektedir (Bayrampour ve ark., 2013). Risk algısı her gebe tarafından farklı algılanabilmektedir. İleri yaş gebelerin gebelikte risk algısı ile obstetrik faktörlerin ilişkisinin incelendiği çalışmada, gebelerin risk algılarının parite, gebelik yaşı ve gebelik komplikasyonlarına bağlı olarak bireysel değişiklik gösterdiği sonucuna ulaşılmıştır (Sangin ve Phonkusol, 2021). Kadınlar, gerçek riskten ziyade riskin artıp artmadığına veya azalıp azalmadığına dair algılarına dayanarak karar verdiğinden (Lee ve ark., 2019), risk algısı, kadınların gebelikte aldıkları bakımı ve doğum öncesi bakımla ilgili kararlarını güçlü bir şekilde etkileyen faktör olarak görülmektedir. Lennon (2016), çalışmasında yüksek risk algısının, kadınların daha fazla tarama testlerine maruz kalmalarına sebep olduğunu ve doğumun planlanacağı yeri, doğuma eşlik edecek sağlık profesyonelinin hatta doğum şeklini de etkilediğini bildirmektedir. Risk algısı gebelerin sağlık davranışlarını ve sağlık kararlarını da etkilemektedir (Lee ve ark., 2019). Risk algısını belirlemede toplumun başkalarını önemsemesi, geleneksel ve sosyal değerleri, sorumlulukları, bireyin riski ne ölçüde algıladığı, bunu etkileyen duygular ve bu duygularla başa çıkmak için kullanılan stratejiler önemlidir (Lennon, 2016). Gebe kadınlar tarafından gebelikteki riskli durumların belirtileri gebelikte yaşanabilen semptomlar olarak normal kabul edildiğinde sağlık kuruluşuna başvurmada ve bakım almada gecikmeler yaşanabilmektedir (Lee ve ark., 2012). Aynı zamanda risk algısı, maternal ve perinatal mortalite ve morbiditeyi

azaltmak için de bir stratejidir (Rajbanshi ve ark., 2021). Ancak gebe kadınların tehlike belirtileri hakkında farklı algıları ve yorumları bulunmaktadır. Kadınlar, gebelikte yaşanan semptomların olumsuz sonuçlarının kendilerine ciddi düzeyde zarar verebileceğinin farkında olduğunda obstetrik süreçte olası riskleri en aza indirmek, komplikasyonları önlemek, anne ve bebek sağlığını korumak ve geliştirmek, doğum öncesi bakım almak için vakit kaybetmeden sağlık kuruluşuna başvurmak istemektedir (Evcili ve Dağlar, 2019). Doğum öncesi bakım hizmeti veren sağlık profesyonellerinin özellikle ebelerin gebe kadınların risk algısı hakkındaki bilgilerini değerlendirmesi önemlidir. Sağlık profesyonellerinin, gebe kadınların risk algıları ile ilgili yeterli bilgiye sahip olmadığında bakım ve hizmet politikalarının yeteri kadar etkili olmayacağı belirtilmektedir (Lee ve ark., 2012; Saxell, 2000). Bu nedenle gebe kadınların gebelik riskine ilişkin kendi değerlendirmeleri ile sağlık profesyonellerinin risk algı değerlendirmeleri aynı olmalıdır (Shojaeian ve ark., 2021). Lee ve ark. (2019), sağlık profesyonelleri ile gebelerin risk algıları arasında anlamlı farklılık belirlemiş, sağlık profesyonellerinin risk algılarının gebelerin risk algılarından daha yüksek olduğunu saptamıştır. Gebeleri, kadın doğum uzmanlarını ve ebeleri kapsayan çalışmada ebelerin anne ve bebeğe yönelik risk algılarının daha yüksek olduğu bulunmuştur (Lee ve ark., 2019).

Gebelikte Risk Algısına Yönelik Ebeler Yaklaşımları

Ebeler, kadınların sağlıklı bir gebelik yaşayabilmesi için prekonsepsiyonel dönemden başlayarak gebelikteki riskleri belirlemeli, risklere yönelik uygun girişimleri planlamalı ve uygulamalıdır (Lennon, 2016). Özellikle doğum öncesi bakım ziyaretlerinde kadının risk algısını dikkate almalı ve kişisel sağlık faktörlerine dayalı olarak bireysel riskleri anlamasına yardımcı olmalıdır. Gebelerin gebelikteki risk algılarını ve risk faktörlerini onlarla tartışmak ve varsa yanlış anlamaları düzeltmek onların riskleri daha iyi anlamalarına yardımcı olabilmekte, yersiz kaygıyı azaltabilmekte ve kadınların gebelikte risk değerlendirmelerine kendi anlayışlarını dahil etmelerini sağlayabilmektedir. Bu yaklaşımlar, kadınların daha bilinçli seçimler yapmasına ve gereksiz müdahalelerden kaçınmasına yardımcı olmaktadır (Bayrampour ve ark., 2012).

Maternal, fetal ve neonatal sağlığın geliştirilmesinde ilk basamaklarından biri de gebelerin kendilerine ve bebeklerine yönelik farkındalıklarının artırılmasıdır. Farkındalığın artırılması için ebeler prekonsepsiyonel dönemden başlayarak gebelik süresince kadınların hangi semptomları riskli olarak algıladığını, risk algılarına ilişkin anlayışlarını ve farkındalıklarını araştırarak risk algısının kadınlarla olan iletişimlerini nasıl etkilediğini belirleyerek bakım vermeleri gerekmektedir. Ebeler gebe eğitim sınıflarında ya da gebelik izlemlerinde kadınlara eğitim ve danışmanlık yaparak gebelerin risk algısında olumlu değişim sağlamaktadır (Rajbanshi ve ark., 2021; Maharromova, 2022). Gebelikte risk algısını yönetmede önemli olan diğer bir unsur da sosyal ve manevi destektir (Lee ve ark., 2019). Ebeler gebelik sürecinde gebelerin destek sistemlerini

harekete geçirmesini sağlamalıdır. Destek sistemi olarak da eş, anne, baba, kardeş, arkadaş vb. kişilerden destek alma, gebeye duygu ve düşüncelerini ifade etme, etkili başa çıkma teknikleri kullanma, sosyal ilişkilerini düzenleme gibi konularda danışmanlık yapılması önemlidir (Yanık ve Özcanarlan, 2019).

Sonuç

Gebelikte risk algısı kişisel, fizyolojik, psikolojik, sosyal ve kültürel birçok faktörden etkilenmekte gebelerin doğum öncesi bakım almasını, doğum ve doğum sonrası süreçlere katılımını ve sağlık hizmetlerinden yararlanma kararını etkilemektedir. Gebelik döneminde kadınların risk algısının belirlenmesi, anne-bebek sağlığı üzerinde olumsuz etkilerini azaltma ve koruyucu sağlık hizmetlerini geliştirebilme yönüyle önemlidir. Bütüncül bir yaklaşım açısından gebelik izlemlerinde tıbbi değerlendirme yapılırken, gebelerin fiziksel, sosyal ve psikolojik risk algıları değerlendirilmeli, riskli grup içerisinde yer alan gebeler belirlenmeli, bilgilendirilmeli ve yakından takip edilmelidir. Bu doğrultuda gebelikteki risk algısını belirlemenin gebelere daha iyi bir bakım sunmada başta ebeler olmak üzere tüm sağlık profesyonellerine yol göstereceği düşünülmektedir.

Çıkar Çatışması Bildirimi

Makalede isimleri listelenen yazarlar arasında çıkar çatışması yoktur.

Kaynaklar

- Akın, Ö., & Erbil, N. (2022). Covid-19 pandemisinde gebelik süreci ve doğum korkusu.1. Sağlık Bilimleri Üniversitesi Hemşirelik Dergisi, 4(1), 39-44. <https://doi.org/10.48071/sbuhemşirelik.988885>
- Alemu, D. A., Zegeye, A. M., Zeleke, L. B., Dessie, W. K., Melese, Y. D., Tarik, Y. D., ... & Asfaha, B. T. (2022). Pregnancy risk perception and associated factors among pregnant women attending antenatal care at health centers in jabi tehnan district, Amhara, Northwestern Ethiopia, 2021. International Journal of Reproductive Medicine, <https://doi.org/10.1155/2022/6847867>
- Aydemir H., & Hazar H. U. (2014). Düşük riskli, riskli, yüksek riskli gebelik ve ebeğin rolü. Gümüşhane Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi / Gümüşhane University Journal of Health Sciences, 3(2), 815-833. <https://doi.org/10.26453/otjhs.750158>
- Baltacı, A. (2020). Doğum teminatı sigortası tercihinde hamilelikte risk algısının etkisi: kadın tüketiciler üzerine bir araştırma. Bankacılık ve Sigortacılık Araştırmaları Dergisi, (14), 26-43. <https://Dergipark.Org.Tr/En/Pub/Bsad/Issue/55816/734539>
- Bayrampour, H., Heaman, M., Duncan, K. A., & Tough, S. (2012). Advanced maternal age and risk perception: A qualitative study, BMC Pregnancy and Childbirth, 12(1), 1-13.
- Bayrampour, H., Heaman, M., Duncan, K. A., & Tough, S. (2013). Predictors of perception of pregnancy risk among nulliparous women. Journal of Obstetric, Gynecologic & Neonatal Nursing, 42(4), 416-427. <https://psycnet.apa.org/doi/10.1111/1552-6909.12215>

- Brewer, N. T., Chapman, G. B., Gibbons, F. X., Gerrard, M., McCaul, K. D., & Weinstein, N. D. (2007). Meta-analysis of the relationship between risk perception and health behavior: The example of vaccination. *Health Psychol*, 26, 136–45. <https://doi.org/10.1037/0278-6133.26.2.136>
- Evcili, F., & Dağlar, G. (2019). Gebelikte risk algısı ölçeği: Türkçe geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *Cukurova Medical Journal*, 44, 211-222. <https://doi.org/10.17826/cumj.554151>
- Gözüyeşil, E., & Özertürk, Ö. (2022). Gebelikte risk algısı ve etkileyen faktörlerin belirlenmesi; trimesterler arası karşılaştırma. *Adnan Menderes Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 6(3), 467-477. <https://doi.org/10.46237/amusbfd.1035974>
- Güner, Ö. (2023). Gebelikte eş desteğinin stres, anksiyete ve depresyonla ilişkisinin incelenmesi. *Ege Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Dergisi*, 39(2), 235-242. <https://doi.org/10.53490/egehemsire.1190420>
- Heaman, M. I., & Gupton, A. L. (2009). Psychometric testing of the perception of pregnancy risk questionnaire. *Research in Nursing & Health*, 32(5), 493-503. <https://doi.org/10.1002/nur.20342>
- Jackson, J., Allum, N., & Gaskell, G. (2006). Bridging levels of analysis in risk perception research: The case of the fear of crime. In *Forum Qualitative Sozialforschung/Forum: Qualitative Social Research*, 7(1). <https://doi.org/10.17169/fqs-7.1.63>
- Janz, N. K., & Becker, M. H. (1984). The health belief model: A decade later. *Health Educ Q*, 11, 1–47. <https://doi.org/10.1177/109019818401100101>
- Lee, S., Ayers, S., & Holden, D. (2012). Risk perception of women during high risk pregnancy: A systematic review. *Health, Risk & Society*, 14(6), 511-531. <https://psycnet.apa.org/doi/10.1080/13698575.2012.701277>
- Lee, S., Holden, D., Webb, R., & Ayers, S. (2019). Pregnancy related risk perception in pregnant women, midwives & doctors: A cross-sectional survey. *BMC Pregnancy and Childbirth*, 19, 335, 343. <https://doi.org/10.1186/s12884-019-2467-4>
- Lennon, S. L. (2016). Risk perception in pregnancy: A concept analysis. *Journal of Advanced Nursing*, 72(9), 2016-2029. <https://doi.org/10.1111/jan.13007>
- Maharramova A. (2022). Gebelikte risk algısı ve stres düzeyinin karşılaştırılması. (Yüksek Lisans Tezi, Atatürk Üniversitesi).
- Okeh, N. O., Hawkins, K. C., Butler, W., & Younis, A. (2015). Knowledge and perception of risks and complications of maternal obesity during pregnancy. *Gynecol Obstet (Sunnyvale)*, 5(323), 2161-0932. <http://dx.doi.org/10.4172/2161-0932.1000323>
- Okyay, E. K., & Sunay, Z. (2022). Gebelikte risk algısı ile gebelikte iyilik hali arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Socrates Journal of Interdisciplinary Social Studies*, 14, 1-12. <https://doi.org/10.51293/socrates.162>
- Oxford English Dictionary (2022). Perception. Oxford English Dictionary Online. <http://www.Oxforddictionaries.com/Definition/English/Perception> Accessed 14 June 2022.
- Paek, H. J., & Hove, T. (2017). Risk perceptions and risk characteristics. In *Oxford Research Encyclopedia of Communication*. <https://oxfordre.com/communication/view/10.1093/acrefore/9780190228613.001.0001/acrefore-9780190228613-e-283>.
- Polat, F., & Karasu, F. (2022). Gebelerde internet kullanımının kendisi ve bebeğinin sağlığı hakkındaki düşünceleriyle ilişkisi. *Bağımlılık Dergisi*, 23(4), 483-491. <https://doi.org/10.51982/bagimli.1087572>
- Rajbanshi, S., Norhayati, M. N., & Nik Hazlina, N. H. (2021). Risk perceptions among high-risk pregnant women in Nepal: A qualitative study. *BMC Pregnancy and Childbirth*, 21, 1-8.
- Sangin, S., & Phonkusol, C. (2021). Perception of pregnancy risk and related obstetric factors among women of advanced maternal age. *Pacific Rim International Journal of Nursing Research*, 25(3), 494-504.
- Saxell, L. (2000). Risk: theoretical or actual [in:] L. A. Page (ed.), *The new midwifery: science and sensitivity in practice*. Churchill Livingstone, Oxford, 87, 104.
- Shojaeian, Z., Khadivzadeh, T., Sahebi, A., Kareshki, H., & Tara, F. (2021). Perceived risk in women with high risk pregnancy: A qualitative study. *Iranian Journal of Nursing and Midwifery Research*, 26(2), 168. https://doi.org/10.4103/ijnmr.ijnmr_32_20v
- Sjoberg, L. (2000). The methodology of risk perception research. *Qual Quant*, 34, 407– 418.
- Türk Dil Kurumu. (TDK). Türk Dil Kurumu Sözlükleri. <https://sozluk.gov.tr/> (Erişim tarihi: 04.01.2023).
- Weinstein, N. D., Kwitel, A., McCaul, K. D., Magnan, R. E., Gerrard, M., & Gibbons, F. X. (2007). Risk perceptions: Assessment and relationship to influenza vaccination. *Health Psychol*, 26,146– 151.
- Yanık, D. & Özcanarlan, F. (2019). Riskli gebelerde algılanan sosyal destek ile stresle baş etme düzeyleri arasındaki ilişki. *Ebelik ve Sağlık Bilimleri Dergisi*, 2(3), 96-104.